

Німеччина у II половині ХХ – на початку ХХІ століття

Завдання уроку

- Охарактеризувати сутність німецького «економічного дива»;
- Визначити передумови та наслідки об'єднання Німеччини;
- Вчитися визначати роль особистостей в історії, встановлювати причинно – наслідкові зв'язки, порівнювати, робити висновки та узагальнення

План уроку

- Розкол Німеччини на ФРН та НДР.
- ФРН у 50-і роки. Західнонімецьке «економічне диво».
- ФРН у 60-60-і роки ХХ століття.
- Об'єднання Німеччини.
- Німеччина на початку ХХІ століття.
- Українсько – німецькі відносини.

Опорні поняття і дати уроку

- Опорні поняття:
- Демілітаризація;
- Денацифікація;
- Екстремізм;
- Німецьке «економічне диво»;
- Опорні дати:
- 23.05.1949р. – утворення ФРН
- 07.10.1949р. – утворення НДР
- 03.10.1990р. – об'єднання Німеччини

Актуалізація опорних Знань

- Які країни Європи було визволено від гітлерівської окупації радянською армією?
- Які країни було визволено військами союзників?
- Де проходила лінія, що розділяла Європу «залізною завісою» в 1946 році?
- Які наслідки для Німеччина мала Друга світова війна?

■ Наслідки Другої світової війни

Показники	Характеристика
Людські втрати	<ul style="list-style-type: none">• Загинуло 7,836 млн осіб (за іншими даними 11—13 млн), 12 млн — знаходились у полоні, 12 млн стали біженцями
Матеріальні збитки	<ul style="list-style-type: none">• Майже повне руйнування міст та інфраструктури країни, особливо східних районів. Сплата репарації переможцям у вигляді конфіскації устаткування, обладнання, цінних речей, товарних поставок і використання праці німців. Утрата сілезького промислового району.• Утрати під час бойових дій: Західна зона — 20 %, Східна зона — 45 %.• Утрати в результаті репарацій: Західна зона — 12 %, Східна зона — 25 %
Територіальні зміни	<ul style="list-style-type: none">• Передача 24 % території на користь Польщі та СРСР.• Розкол Німеччини на ФРН і НДР.• Утворення Західного Берліна
Економічні зміни	<ul style="list-style-type: none">• Повне руйнування промислового і сільськогосподарського виробництва
Соціальні зміни	<ul style="list-style-type: none">• Присутність у країні 8 млн німців — біженців із Чехословаччини, Польщі та інших країн Східної Європи
Політичні зміни	<ul style="list-style-type: none">• Установлення окупаційного режиму (1945—1952 рр.).• Розкол Німеччини на дві держави — ФРН (демократичний устрій) і НДР (тоталітарний режим)

Розкол Німеччини

Зони окупації Німеччини

Французька
(Західна)

Англійська
(Північно-західна)

Американська
(Південно-західна)

Радянська
(Східна)

Бізонія (1946 р.)

Тризонія (1948 р.)

Грошова і господарська реформи (1948 р.)

Проголошення Федеративної Республіки
Німеччини ФРН (7 вересня 1949 р.)

Поширення дій «Плану
Маршалла» (з 1949 р.)

Вступ до НАТО
(1955 р.)

Вступ до ЄЕС
(1957 р.)

Закриття кордонів із Західною
Німеччиною. Берлінська криза
(1948—1949 рр.)

Проголошення Німецької
Демократичної Республіки НДР
(7 жовтня 1949 р.)

Вступ до РЕВ
(1950 р.)

Вступ до ОВД
(1955 р.)

Розкол Німеччини (хронологія подій)

На Заході	На Сході
Створення єдиної зони окупації (1946 – Бізонії, 1948р. – Тризонії)	СРСР розпочинає проведення заходів на побудову соціалізму (націоналізація, аграрна реформа)
Відродження діяльності партій – ДХС, ХСС, СДПН	Відродження КПН, СДПН, які пізніше об'єдналися в СЕПН
Надння допомоги за планом Маршалла та проведення грошової реформи 1948р. Л.Ерхард	СРСР забороняє сполучення між Західною Німеччиною та Західним Берліном (блокада до травня 1949р.), запровадження в обіг східної марки
31.05.1949р. в силу вступає Конституція. 20.09.1948р. Проголошено Федеративну Республіку Німеччини	07.10.1949р. Проголошення Німецької Демократичної Республіки

На основі таблиці визначте:

1. Коли та за яких умов відбувся розкол Німеччини?
2. У чому основні відмінності в політичному устрої ФРН та НДР?

Заходи радянської військової адміністрації в 1945 – 1949рр. у Східній Німеччині

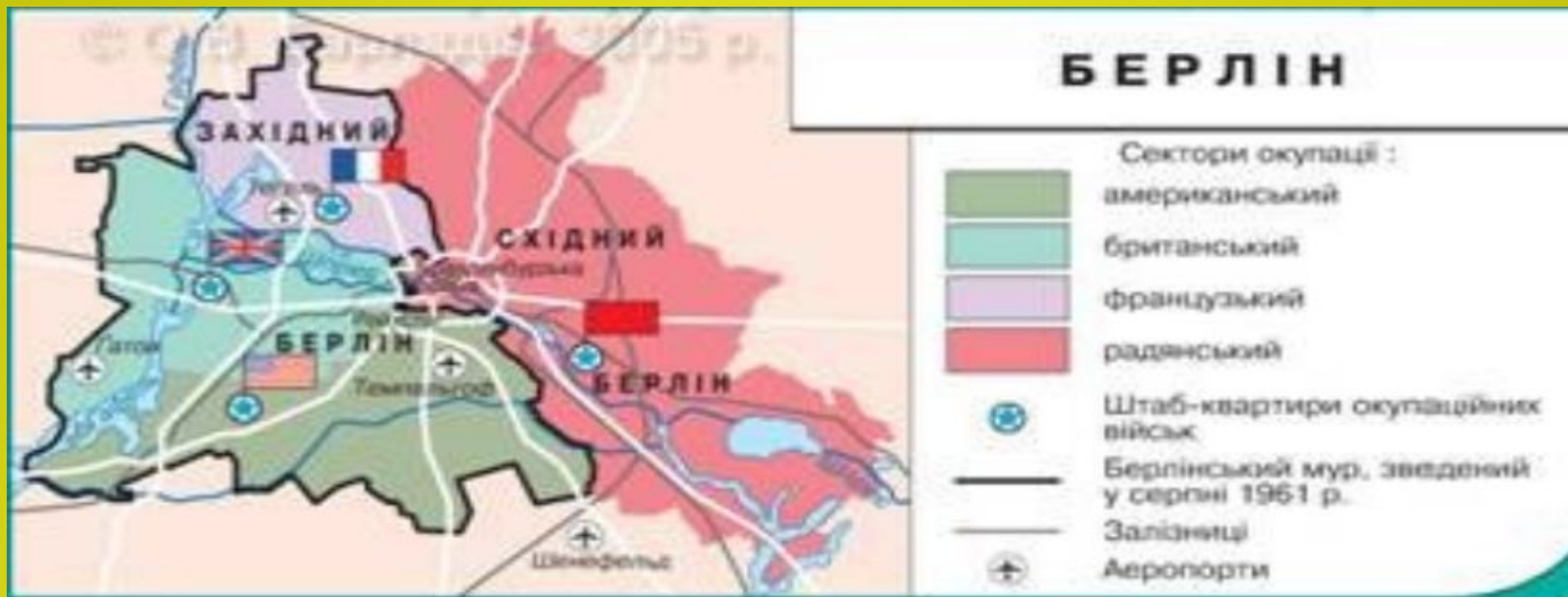
Характеристика

Заходи	<ul style="list-style-type: none">• Ліквідація фашистського державного апарату, партій і організацій.• Покарання військових злочинців.• Аграрна реформа (ліквідувалось поміщицьке землеволодіння, земля передавалась малоземельним селянам, сільськогосподарським робітникам і переселенцям).• Ліквідація монополістичних об'єднань.• Націоналізація власності фашистів і військових злочинців.• Передача місцевої влади структурам, утвореним Соціалістичною єдиною партією Німеччини (СЄПН).• Проведення реформи освіти
--------	---

- 24 червня 1948 року, скориставшись відсутністю в «Угоді про статус окупованого Берліна» своїх конкретних зобов'язань щодо забезпечення транспортним зв'язком західних секторів міста, Радянський Союз перекрив транспортні артерії Західного Берліна і Західної Німеччини. НАТО було за прорив блокади Берліна. Британські та американські транспортні літаки забезпечували двомільйонне місто паливом, продовольством та сировиною, яких воно потребувало. Для цього було здійснено 277264 рейси. Щодня з неба «звалювалося» 8000 тонн вантажів. Врешті – решт, радянське керівництво 12 травня 1949р. Віддало наказ про зняття блокади».

Девіс Н. Історія Європи

На основі документа, визначте, про які реалії відносин між союзниками йдеться в документі.

В результаті будівництва мура було перерізано 97 вулиць та 96 шосейних доріг, які з`єднували Західний Берлін з Східним та іншими районами НДР. Були перерізані 4 гілки метро, і 8 електропоїздів, припинено рух річкових суден, що плавали по р. Шпрее. Спочатку мур являв собою загорожу з колючого дроту, що охоронялась. Згодом "Берлінський мур" складався з двох мурів висотою 4 м, між якими пролягла прикордонна смуга від 150 до 8 м завширшки. Загальна довжина 155 км. Було збудовано 25 патрульно-пропускних пунктів і обладнано 245 вогневих позицій. У перші дні подолати стіну зуміли близько 5 тис. німців, що не бажали жити в комуністичному раю. З серпня проти втікачів стали застосовувати зброю. Загалом за час існування муру біля нього загинуло більше ста чоловік, було поранено понад 200. Останньою жертвою став Кріс Геффрой, що був застрелений 5 лютого 1989 р.

Вищі посадові особи

- ФРН

- Президент – Т. Хейс;
- Канцлер – К. Аденауер

- НДР

- Президент – В. Пік;
- Прем'єр – міністр – О. Гротеволь

Канцлери ФРН і об'єднаної Німеччини

Ім'я	Роки перебування при владі	Партійна коаліція
ФРН		
К. Аденауер	1949—1963	ХДС/ХСС — ВДП
Л. Ерхард	1963—1966	ХДС/ХСС — ВДП
К. Кізіґер	1966—1969	ХДС/ХСС — СДПН
В. Брандт	1969—1974	СДПН — ВДП
Г. Шмідт	1974—1982	СДПН — ВДП
Г. Коль	1982—1990	ХДС/ХСС — ВДП
Об'єднана Німеччина		
Г. Коль	1990—1998	ХДС/ХСС — ВДП
Г. Шредер	1998 — 2005	СДПН — «Зелені»

На основі таблиці:

- 1.Визначте, які політичні партії ФРН відігравали вирішальну роль в політичному житті країни?
- 2.Які політичні партії частіше перебували при владі?

Економічні реформи

Автори реформ: канцлер - К.Аденауер, міністр економіки (пізніше канцлер ФРН) - Л.Ерхард

- ◆Встановлення вільних цін;
- ◆Запровадження державою гнучкої кредитної та податкової політики;
- ◆Ставка на дрібний та середній бізнес;
- ◆Розвиток нових галузей промисловості через режим «сприяння»

■ Економічний розвиток ФРН у 1950—1960-ті рр. «Економічне диво»

Причини

- Солідні стартові можливості.
- Солідна промислова база, сучасне устаткування.
- Компетентне керівництво реформами.
- Гнучка податкова і кредитна політика.
- Значні іноземні інвестиції (за планом Маршалла ФРН отримала 50 млрд дойчмарок).
- Організованість нації.
- Жорстка експлуатація робочої сили (робочий тиждень становив 62 години, заробітна плата складала 65 % довоєнної).
- Підтримка економіки з боку держави (довгострокові кредити, 30 % акцій підприємств належало державі).
- Відсутність військових видатків до 1955 р., присутність іноземних військ

Реформи Л. Ерхарда

- Доктрина «соціальне ринкове господарство».
- Принципи:
 - Приватна власність на засоби виробництва;
 - Відмова від централізованого управління; заохочення прямих взаємин робітників і підприємців;
 - Самостійність і відповідальність бізнесу;
 - Створення умов з боку держави для вільної конкуренції; активна державна політика в соціальній сфері.

В центрі доктрини - ЛЮДИНА

Підсумки економічного дива

- Середньорічний приріст промислової продукції становить 10%;
- Обсяг промислового виробництва до 1965р. зріс у 4 рази;
- Виробництво товарів широкого вжитку збільшилося у 2 рази
- За рівнем економічного розвитку ФРН виходить на одне з перших місць у світі.

■ Об'єднання Німеччини

Дата	Подія
Серпень 1989 р.	Початок масової втечі громадян НДР до ФРН
Жовтень 1989 р.	Відкриття кордону між ФРН і НДР
9 листопада 1989 р.	Руйнування Берлінського муру
18 березня 1990 р.	Перші вільні вибори в НДР
1 липня 1990 р.	Вступ у дію Угоди про економічний, грошовий і соціальний союз між НДР і ФРН
23 серпня 1990 р.	Рішення парламенту НДР про об'єднання країни з ФРН
12 вересня 1990 р.	Угода між США, СРСР, Францією та Англією про остаточне врегулювання відносин з Німеччиною
3 жовтня 1990 р.	Об'єднання ФРН і НДР на основі 23 статті Конституції ФРН

- Об'єднання Німеччини породило низку проблем:
 - інтеграції східних земель в ФРН;
 - структурної перебудови економіки НДР;
 - соціальну напруженість;
 - ворожнечу до іноземних робітників (5 млн осіб);
 - вироблення нової зовнішньої політики ФРН.

Німеччина на рубежі століть

- Канцлери Німеччини:
- Г.Шредер (1998 – 2005);
- А.Меркель (2005 – 2012) – представник ХДС;
- Головна проблема – подолання відсталості східнонімецьких земель.
- Гострі суперечки між урядом та профспілками із соціально – економічних проблем.

Українсько – німецькі ВІДНОСИНИ

- Опрацювати п.6 параграфу і визначте:
- Коли між Україною і Німеччиною були встановлені дипломатичні відносини?
- В яких сферах спостерігається тісне співробітництво між країнами?

Закріплення

- Завдяки чому стало можливим «німецьке економічне диво»?

Висновки

- Завершення Другої світової війни не стало завершенням трагедії німецького народу. Його чекали нові випробування. Початок «холодної війни» між СРСР і США призвів до розколу Німеччини на дві держави ФРН і НДР, які намагались реалізувати діаметрально протилежні моделі розвитку.
- Спроба побудувати комуністичне суспільство НДР завершилась повним крахом. Демократичні зміни в СРСР і країнах Східної Європи створили умови для об'єднання двох німецьких держав.
- Повалення Берлінського муру (9 листопада 1989 р.), який був символом розколом Німеччини і Європи стало першим вагомим кроком до об'єднання.
- 3 жовтня 1990 р. відбулось об'єднання Німеччини, столицею якої став Берлін. Нова Німеччина стала могутньою державою Європи і світу, вагомим чинником міжнародних відносин.

Домашнє завдання

- Читати: § 11
- Заповніть таблиці «Наслідки об»єднання Німеччини»

Позитивні наслідки	Негативні наслідки